

Brussell, 11 ta' Diċembru 2025
(OR. en)

16777/25

ENER 679
CLIMA 601
CONSOM 306
TRANS 646
AGRI 712
IND 617
ENV 1387
COMPET 1345
FORETS 143
RELEX 1684
ECOFIN 1736

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	11 ta' Diċembru 2025
lil:	Is-Sa Thérèse BLANCHET, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2025) 1005 final
Suġġett:	KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI "Il-Pakkett dwar il-Grilji Ewropej"

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuż id-dokument COM(2025) 1005 final.

Mehmuż: COM(2025) 1005 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 10.12.2025
COM(2025) 1005 final

**KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW,
LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-
KUMITAT TAR-REĠJUNI**

“Il-Pakkett dwar il-Grilji Ewropej”

1. Introduzzjoni

Matul dawn l-ahhar snin, **l-Unjoni Ewropea sabet ruhha f'salib it-toroq kritiku** minhabba ċaqliq ġeopolitiku globali u fluttwazzjonijiet kummerċjali mingħajr preċedent. Il-gwerra ta' aggressjoni kontinwa tar-Russja kontra l-Ukrajna enfasizzat **l-importanza enormi tas-sigurtà u tal-kompetittività tal-enerġija fit-tiswir tad-destin kollettiv tagħna**. Huwa essenzjali li niżguraw li l-kumpaniji u ċ-ċittadini tagħna, irrispettivament mill-Istat Membru li jinsabu fih, ikollhom aċċess għal enerġija nadifa, abbondanti u affordabbli prodotta fl-Ewropa.

Madankollu, dan jista' jitwettaq biss billi **tissahhah l-infrastruttura tal-enerġija tagħna, is-sinsla mhux biss tas-sistema tal-enerġija tagħna iżda tal-Ewropa nnifisha**. Il-grilji huma ċentrali għal dan l-isforz. Billi jippermettu li l-fluss effiċjenti tal-enerġija fost l-Istati Membri, bl-integrazzjoni ta' enerġija nadifa orhos u bl-aċċellerazzjoni tal-elettrifikazzjoni, dawn jgħinu biex **jitnaqqsu l-prezzijiet tal-enerġija u jappoġġaw l-ghajxien affordabbli għall-Ewropej kollha** kif enfasizzat fil-Pjan ta' Azzjoni tal-Kummissjoni għal Enerġija Affordabbli.¹ Fl-istess hin, dawn jiżguraw provvista sigura u affidabbli u jippermettu lill-pajjiżi jappoġġaw lil xulxin fi żminijiet ta' bżonn, f'konformità mal-**objettivi tar-REPowerEU u jippermettu l-eliminazzjoni gradwali tal-importazzjonijiet tal-enerġija Russi**².

Minkejja l-progress miksub fil-qafas legali kurrenti tal-UE, għad għandna ffit wisq enerġija prodotta lokalment u ma ntlahaqx il-livell ta' interkonnnettività fost l-Istati Membri li jippermetti Unjoni tal-Enerġija ġenwina, peress li diversi Stati Membri ma humiex fit-triq it-tajba biex jilhqu l-mira ta' interkonnnessjoni ta' 15 % sal-2030. **Il-kost ta' nuqqas ta' azzjoni huwa xokkanti**: fl-2022, il-fjuwils fossili kellhom l-akbar sehem tal-użu gross tal-enerġija disponibbli tal-UE (70 %) fl-UE, bi 98 % taż-żejt kollu u tal-gass kollu użat fl-Istati Membri importat³. Dan jesponi lill-UE għal volatilità fil-prezzijiet u għal riskji ġeopolitiċi. Fl-2024, l-Ewropa nefqet madwar EUR 375 biljun fuq l-importazzjonijiet ta' fjuwils fossili⁴. B'kuntrast qawwi għal dan, l-investiment fl-enerġija rinnovabbli u fil-grilji għadu relattivament baxx: l-Ewropa nefqet USD 117-il biljun fl-2025, filwaqt li ċ-Ċina nefqet USD 327 biljun⁵.

L-integrazzjoni insuffiċjenti u n-nuqqas ta' investiment fl-infrastruttura tal-enerġija tagħna għandhom **impatt dirett fuq il-kontijiet tal-enerġija taċ-ċittadini Ewropej** u fuq l-iżvilupp ta' setturi strateġiċi madwar l-UE, bħal industriji b'emissjonijiet zero netti jew digitali. Ir-rapporti ta' Draghi u Letta jenfasizzaw li **l-prezzijiet tal-elettriku tagħna għadhom darbtejn sa 3 darbiet oghla** minn dawk fl-Istati Uniti; Il-prezzijiet bl-imnut tal-elettriku tal-UE għall-industrija fit-tieni trimestru tal-2024 kienu 2,2 drabi oghla minn dawk fl-Istati Uniti, id-

¹ EUR-Lex - 52025DC0079 - MT - EUR-Lex

² [REPowerEU](#)

³ [Renewables, electrification and flexibility - For a competitive EU energy system transformation by 2030 | Pubblikazzjonijiet | L-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent \(EEA\)](#), p. 6 u 16.

⁴ [Imports of energy products to the EU down in 2024 - Artikoli tal-ahbarijiet - Eurostat](#)

⁵ [China's energy dominance in three charts | MIT Technology Review](#)

doppju ta' dawk fiċ-Ċina u 1,2 darba oghla milli fil-Ġappun (storikament aktar baxxi)⁶. Fl-ewwel nofs tal-2025, il-prezz medju tal-elettriku għall-konsumaturi tal-UE varja minn EUR 0,3835 għal kull kWh fil-Ġermanja għal EUR 0,1040 għal kull kWh fl-Ungerija, filwaqt li l-prezzijiet tal-elettriku mhux tal-unitajiet domestiċi varjaw minn EUR 0,2726 għal kull kWh fl-Irlanda għal EUR 0,0804 għal kull kWh fil-Finlandja⁷. Raġuni ewlenija għal din id-disparità hija l-livell insuffiċjenti ta' investiment fl-infrastruttura tagħna u fl-integrazzjoni tagħha. **Jekk ma nihdux azzjoni**, 45 % tal-htigijiet tal-kapaċità tal-elettriku transfruntieri (ugwali għal 41 GW)⁸ se jibqgħu mhux indirizzati sal-2030 u l-enerġija rinnovabbli mhux użata tista' tilhaq sa 310 TWh sal-2040,⁹ kwazi nofs il-konsum tal-elettriku fl-2023.

Min-naħa l-oħra, **il-benefiċċji jekk tittiehed azzjoni huma ċari**: l-integrazzjoni mtejbja tas-suq tista' twassal għal iffrankar annwali fil-kostijiet ta' EUR 40 biljun, filwaqt li t-tishih tal-kummerċ transfruntieri tal-elettriku b'50 % jista' jżid it-tkabbir annwali tal-PDG tal-UE b'madwar EUR 18-il biljun sal-2030 (jew 0,1 %¹⁰). Sal-2030, se jkollna nuqqas ta' 88 GW fil-kapaċità transfruntiera ta' trażmissjoni tal-elettriku. L-investiment ta' EUR 5 biljun inaqqas il-kostijiet tas-sistema b'EUR 8 biljun, b'hekk johloq **gwadann ekonomiku nett ta' EUR 3 biljun** u jenfasizza kif l-iżvilupp tal-grilja jista' jwassal għal valur mizjud u ffrankar fil-kostijiet reali għall-Ewropej¹¹.

Għalhekk huwa essenzjali li flimkien niehdu azzjoni deċiżiva biex insolvu kwistjonijiet strutturali fl-ippjanar u fl-implimentazzjoni tal-infrastruttura tal-enerġija tal-UE biex inwettqu b'suċċess Unjoni tal-Enerġija ġenwina li tippermetti l-indipendenza enerġetika, issahhah il-kompetittività tagħna, tixpruna d-dekarbonizzazzjoni u trawwem is-sigurtà tal-enerġija tagħna. Il-Pakkett dwar il-Grilja Ewropej ipprezentat mill-Kummissjoni llum għandu l-għan li jagħmel eżattament dan. Filwaqt li tikkomplementa dawn il-miżuri, **l-inizjattiva tal-Awtostradi tal-Enerġija**, immedja fl-2025 mill-President von der Leyen fid-diskors tagħha dwar l-Istat tal-Unjoni, tfittex li taċċellera l-progress fuq proġetti infrastrutturali tal-enerġija li huma kritiċi u meħtieġa b'mod urġenti permezz ta' **azzjoni immedjata**, filwaqt li tiżgura li nistgħu nużaw il-potenzjal shih tas-sistema tal-enerġija tagħna biex nibnu Ewropa aktar reżiljenti, kompetittiva u sostenibbli.

2. L-indirizzar tal-kongestjonijiet strutturali permezz tal-Pakkett dwar il-Grilja Ewropej

A. Il-bini ta' futur tal-enerġija unifikat: it-tishih tal-ippjanar tal-infrastruttura transfruntiera madwar l-UE u l-massimizzazzjoni tal-użu tal-infrastruttura eżistenti

⁶ Il-Kummissjoni Ewropea, Pjan ta' Azzjoni għall-Enerġija Affordabbli (COM(2025) 79), p. 1.

⁷ [Statistika dwar il-prezzijiet tal-elettriku - Statistics Explained - Eurostat](#)

⁸ [TYNDP 2024 / Infrastructure Gaps Report / Opportunities for a more efficient European power system by 2050](#)

⁹ [Electricity and heat statistics - Statistics Explained - Eurostat](#)

¹⁰ Persunal tal-FMI Background Note on EU Energy Market Integration, is-17 ta' Jannar 2025, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5438-2025-INIT/en/pdf>, p. 5.

¹¹ [TYNDP 2024 / Infrastructure Gaps Report / Opportunities for a more efficient European power system by 2050](#)

Il-qafas kurrenti tal-ippjanar tal-grilja skont ir-Regolament TEN-E avvanza b'mod sinifikanti l-koordinazzjoni u l-iżvilupp ta' proġetti infrastrutturali tal-enerġija transfruntieri. Mill-2014, 124 Proġett ta' Interess Komuni (PCIs, Projects of Common Interests) u Proġett ta' Interess Reċiproku (PMIs, Projects of Mutual Interests) ġew appoġġati bi EUR 8,4 biljun mill-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa (FNE), b'hekk ġew żblukkati mill-inqas EUR 15,8 biljun f'investimenti privati¹². Madankollu, **azzjoni ulterjuri hija essenzjali** biex tiġi żgurata koordinazzjoni bla xkiel fil-livelli ta' governanza nazzjonali, reġjonali u tal-UE u bejn is-setturi, **biex tiġi żgurata grilja kompletament ottimizzata u interkonnessa**.

Biex isir dan, filwaqt li nibnu fuq l-istrutturi eżistenti, fuq l-esperjenza miksuba sa issa u fuq il-kooperazzjoni reġjonali msahha, irridu nimxu lejn **qafas tal-UE għall-ippjanar infrastrutturali tal-enerġija transfruntier** li jippermetti identifikazzjoni aktar koordinata u robusta tal-htigijiet, u b'hekk jiġi żgurat li l-proġetti jikkonformaw mal-oġettivi Ewropej kurrenti u futuri. Il-Pakkett jappoġġa wkoll network Ewropew tal-enerġija konness ahjar, li jsahha l-awtonomija strateġika, is-sigurtà u r-reżiljenza tal-Ewropa, filwaqt li **jrawwem kooperazzjoni msahha ma' shab ġirien** miż-Żona Ekonomika Ewropea (ŻEE), mill-Komunità tal-Enerġija u mis-Shubija tal-Lvant u l-Viċinat tan-Nofsinhar.

Wara l-pakkett propost tal-lum, fi żmien sentejn mill-promulgazzjoni tiegħu, il-**Kummissjoni se tiżviluppa xenarju ċentrali komprensiv tal-UE**, konsistenti mal-miri tal-enerġija u tal-klima tal-UE u se twassal sistema kosteffiċjenti, kompetittiva u sigura fil-livell tal-UE. Ix-xenarju ċentrali se jkun ibbażat fuq l-input mill-Istati Membri u mill-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha li jqisu **s-sinerġiji fost is-setturi**. Abbażi ta' dan, **in-network Ewropew tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni (ENTSOs, European Network of Transmission System Operators) u n-Network Ewropew tal-Operaturi ta' Network għall-Idroġenu (ENNOH, European Network of Network Operators for Hydrogen) imbagħad jidentifikaw il-htigijiet tal-infrastruttura**.

Barra minn hekk, **huwa mehtieg intervent Ewropew imsahha meta tkun giet identifikata htieġa ta' kapaċità transfruntiera**, madankollu ma ġewx ippreżentati proposti għal proġetti rilevanti biex dan jiġi indirizzat. Il-Kummissjoni għandha tkun tista' tibda **proċess ta' "indirizzar tad-diskrepanzi"**, ibbażat fuq kooperazzjoni reġjonali b'sahhitha, u għandha tistieden lill-operaturi tas-sistema u eventwalment lill-promoturi tal-proġetti, biex jipproponu proġetti halli jindirizzaw htigijiet mhux abbinati ma' xi proġetti.

Sabiex tinkiseb sistema integrata, hija essenzjali koordinazzjoni aktar b'sahhitha bejn l-ippjanar nazzjonali u Ewropew, peress li l-elementi tan-network intern jinfluwenzaw b'mod sinifikanti l-iżvilupp tal-infrastruttura transfruntiera, li min-naħa tiegħu jaffettwa l-kummerċ transfruntier. Għalhekk, **l-ippjanar tal-grilji tad-distribuzzjoni** għandu jkun ikkoordinat sew mal-ippjanar fil-livell tat-trażmissjoni u għandu jinvolti mill-qrib kemm lill-pubbliku kif ukoll lill-industrija, sabiex il-grilji futuri jkunu lesti biex jakkomodaw iż-żieda fil-ġenerazzjoni u fid-domanda tal-elettriku. F'kooperazzjoni mal-partijiet ikkonċernati

¹² [CINEA Project Portfolio - Welcome | Sheet - Qlik Sense](#)

rilevanti kollha, il-Kummissjoni se tkompli tavvanza din il-hidma skont il-Pjan ta' Azzjoni tal-2023 dwar il-Grilji¹³.

Sadanittant, **il-massimizzazzjoni tal-użu tal-infrastruttura eżistenti qabel l-investment f'kapaċità ġdida** hija kruċjali għall-ksib ta' tranżizzjoni tal-enerġija affordabbli u sostenibbli u għall-iżgurar tas-sigurtà tal-enerġija. F'konformità mal-prinċipju "l-effiċjenza enerġetika tiġi l-ewwel", **l-użu akbar tal-grilji intelligenti tal-elettriku, tat-teknoloġiji innovattivi u diġitali u tal-miżuri tal-effiċjenza tan-network jehtieġ li jiġu inċentivati ulterjorment kemm fil-livell tan-network kif ukoll fil-livell tal-utenti**, filwaqt li tiġi żgurata kapaċità suffiċjenti tal-grilja biex tiġi ssodisfata d-domanda addizzjonali fil-hin. Bħala eżempju, l-użu ta' teknoloġiji li jtejbju l-grilja jista' jżid il-kapaċità ġenerali tan-network fl-Ewropa b'20 % sa 40 % sal-2040 u jnaqqas il-kostijiet b'35 % meta mqabbla mal-espansjoni tradizzjonali tan-network sal-2040¹⁴. Il-Pakkett dwar il-Grilji Ewropej jipproponi li **dawn il-prinċipji jiġu stabbiliti sew fl-ippjanar tan-network u li jiġu promossi proġetti relatati** flimkien mal-estensjoni tal-infrastruttura fiżika. Il-pjattaforma ta' Technopedia li għadha kif tnediet turi l-aħjar Prattiki fit-teknoloġiji innovattivi u li jsaħhu l-grilja¹⁵. Is-sena d-dieħla, il-Kummissjoni se tippreżenta wkoll Pjan Direzzjonali Strategiku għad-Diġitalizzazzjoni u għall-IA fis-settur tal-enerġija, li għandu jgħin biex iżid is-soluzzjonijiet intelligenti fost il-grilji Ewropej. L-għodod diġitali jistgħu jgħinu biex tiġi indirizzata żieda fil-volatilità b'mod partikolari mill-integrazzjoni tal-enerġija rinnovabbli. Barra minn hekk, infrastruttura kbira tad-data u tal-cloud tista' tikkontribwixxi għat-tishih tal-istabbiltà tal-grilja u għaldaqstant se titqies matul il-proċedura ta' ppjanar.

Barra minn hekk, peress li l-aċċess għall-grilji qed jibda jkun ta' sfida f'xi Stati Membri, soluzzjonijiet kreattivi jistgħu jgħinu biex tiġi liberata l-kapaċità u biex il-kjuwijiet jiġu ġestiti b'mod effiċjenti. Il-**Gwida dwar il-konnessjonijiet effiċjenti tal-grilja** adottata llum tipprovdi rakkomandazzjonijiet u tikkondividi Prattiki tajbin li l-Istati Membri u l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jistgħu japplikaw biex jindirizzaw dawn l-isfidi immedjatament u jagħmlu l-aktar użu effiċjenti mill-grilji eżistenti. Dawn jinkludu l-applikazzjoni tal-prinċipju "min ilesti l-ewwel jinqeda l-ewwel", kriterji ta' maturità trasparenti għat-talbiet kollha ta' konnessjoni, l-istabbiliment ta' stadji importanti ċari għall-iżvilupp ta' proġetti b'penali assoċjati għan-nuqqas ta' konformità u t-twettiq ta' monitoraġġ u tindif regolari tal-kjuwijiet ta' konnessjoni.

Għalhekk, il-Pakkett dwar il-Grilji għandu rwol ewlieni fl-iżgurar li s-suq tal-elettriku tagħna jibqa' robust u effettiv. Dan isaħħaħ l-użu effiċjenti tal-infrastruttura eżistenti, u b'hekk jikkontribwixxi biex il-kapaċità ta' trażmissjoni ta' 70 % tkun disponibbli għall-kummerċ tal-elettriku transzjonali¹⁶. Barra minn hekk, huwa jappoġġa l-impenn tagħna li sal-2030 tintlaħaq il-mira tal-interkonnessjoni tal-elettriku ta' 15 %, filwaqt li jhejji l-hidma għar-revizjoni tar-

¹³ [Grilji, il-konnessjoni nieqsa - Pjan ta' Azzjoni tal-UE għall-Grilji](#), COM (2023) 757 final

¹⁴ Rapport ta' monitoraġġ tal-ACER tal-2024 dwar l-infrastruttura tal-elettriku, [ACER 2024 Monitoring Electricity Infrastructure.pdf](#)

¹⁵ [TSO DSO Technopedia - Home](#)

¹⁶ Kif previst skont l-Artikolu 15(2) tar-Regolament (UE) 2019/943 dwar is-suq intern tal-elettriku, dik il-kapaċità minima għandha tintlaħaq sal-31 ta' Diċembru 2025.

Regolament dwar il-Governanza biex jallinja mal-ambizzjoni tagħna dwar il-klima u l-enerġija għad-deċennju li ġej.

B. Nimplimentaw il-pjanijiet f'azzjoni: l-aċċellerazzjoni tat-twertiq tal-proġetti infrastrutturali tal-enerġija fil-prattika

L-identifikazzjoni tal-htigijiet u tal-proġetti tal-infrastruttura hija biss nofs il-vjaġġ. Anki meta jiġu definiti l-proġetti, il-kostruzzjoni spiss tieqaf minhabba proċeduri twal ta' hrug tal-permessi, nuqqas ta' aċċettazzjoni pubblika, ostakli ta' finanzjament jew diffikultajiet fil-kondiviżjoni tal-kostijiet bejn l-Istati Membri. Dawn kollha jridu jiġu indirizzati filwaqt li jittejjbu s-sigurtà u r-reżiljenza tal-infrastruttura tagħna kemm kontra tfixkil intenzjonat kif ukoll kontra tfixkil aċċidentali.

L-ewwel nett, **il-hrug ta' permessi** bil-mod għadu wiehed mill-ostakli l-aktar sinifikanti għall-użu f'waqtu tal-infrastruttura u tal-ġenerazzjoni tal-enerġija fl-UE. Fl-2023, 26 % tal-PCIs tal-elettriku ddewmu b'medja ta' 12-il xahar skont l-ACER, bil-hrug tal-permessi waħdu jammonta għal aktar minn nofs l-iskeda ta' żmien totali tal-implimentazzjoni tal-infrastruttura tal-elettriku¹⁷. Bl-istess mod, **l-iskedi ta' żmien għall-hrug ta' permessi jvarjaw hafna madwar l-Istati Membri**, bil-grilji tat-trażmissjoni jieħdu medja ta' 5 snin¹⁸, il-PCIs bħala medja jieħdu 4,3 snin¹⁹, il-proġetti tal-enerġija rinnovabbli jieħdu sa 9 snin,²⁰ l-installazzjonijiet tal-ħżin bejn sena u ²¹7 snin u l-istazzjonijiet tal-iċċarġjar sa sentejn.²²

Fl-2022 u fl-2023, l-UE ħadet passi notevoli biex thaffef il-hrug tal-permessi għall-proġetti tal-enerġija u l-infrastruttura rinnovabbli, inkluż permezz tar-Regolament dwar l-Emerġenzi (applikabbli sa Ġunju 2025) u r-reviżjoni tad-Direttiva dwar l-Enerġija Rinnovabbli (RED, Renewable Energy Directive). Madankollu, id-dewmien ikompli jippersisti, b'mod partikolari fl-integrazzjoni tal-istazzjonijiet tal-ħżin u tal-iċċarġjar indipendenti. Barra minn hekk, filwaqt li l-valutazzjoni ambjentali hija meħtieġa biex tiżgura kemm il-protezzjoni tal-bijodiversità kif ukoll l-aċċettazzjoni soċjali tal-proġetti, il-modalitajiet ta' bhalissa tagħha ma jkopru b'mod effettiv l-ispeċifità tal-proġetti b'impatt ambjentali minimu u jistgħu jikkawżaw dewmien bla bżonn.

F'dan l-isfond, il-Pakkett dwar il-Grilji Ewropej, f'koordinazzjoni mal-qafas regolatorju tal-UE dwar il-protezzjoni ambjentali, jistabbilixxi **qafas fil-livell tal-UE biex jissimplifika u jaċċellera l-proċeduri tal-hrug ta' permessi** għall-infrastruttura kollha tal-grilja, il-proġetti

¹⁷ [2023 ACER PCI Report.pdf](#).

¹⁸ Ir-Rapport ta' Monitoraġġ tal-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija (ACER, European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators) tal-2024, l-iżvilupp tal-infrastruttura tal-elettriku biex tiġi appoġġata sistema tal-enerġija kompetittiva u sostenibbli, p. 18.

¹⁹ <https://www.acer.europa.eu/media/charts/PCIs-and-PMIs-monitoring-2025>.

²⁰ Ir-rapport finali jinsab hawnhekk: [Technical support for RES policy development and implementation – simplification of permission and administrative procedures for RES installations \(RES Simplify\) - l-Uffiċċju tal-Pubblikazzjoni tal-UE](#).

²¹ Fraunhofer Institute for Systems and Innovation Research ISI, *et al.*, [Study on Energy storage](#) (Studju dwar il-ħżin tal-Enerġija), 2023.

²² Informazzjoni migbura minn organizzazzjonijiet ta' iċċarġjar tal-vetturi elettrici (EV, electric vehicle), b'mod partikolari ChargeUp Europe, Ionity u Milence.

tal-enerġija rinnovabbli, il-proġetti ta' hżin u l-istazzjonijiet tal-irriċargjar u jsaħħaħ ulterjorment id-dispożizzjonijiet għall-PCIs/PMIs. Id-dekarbonizzazzjoni hija l-ewwel azzjoni li tista' tgħin biex tissalvagwardja n-natura u tnaqqas it-tniġġis tal-arja. Dawn il-proċeduri tal-hruġ ta' permessi razzjonalizzati għandhom fil-mira tagħhom il-każijiet fejn, abbażi tal-esperjenza estensiva fl-implimentazzjoni tal-qafas legali kurrenti, l-impatti ambjentali huma limitati; il-bidliet proposti jgħinu biex jintlaħaq il-**bilanċ bejn il-protezzjoni tal-bijodiversità u l-użu rapidu ta' sistema tal-enerġija nadifa**. Dan jimmira li jilħaq l-għan ta' limitazzjoni tal-proċess tal-hruġ tal-permessi għal, skont it-tip ta' proġett, sa sentejn fil-bieċa l-kbira tal-każijiet, b'massimu ta' 3 snin għall-aktar proġetti kumplessi.

Il-parteeċipazzjoni tal-pubbliku fl-ippjanar tal-proġetti u fl-operat hija essenzjali wkoll għall-bini tal-fiduċja u għall-ksib tal-miri tal-UE, u b'hekk jitnaqqsu l-isfidi ġudizzjarji twal.²³ Il-Pakkett dwar il-Grilji jehtieg li l-**proġetti tal-enerġija rinnovabbli ta' aktar minn 10 MW jirridistribwixxu l-benefiċċji lill-popolazzjoni lokali, lil hinn mill-komunitajiet tal-enerġija**. Dan jippermetti wkoll li faċilitaturi indipendenti jappoġġaw id-djalogu u l-medjazzjoni bikrija, filwaqt li jnaqqsu ulterjorment ir-riskju ta' sfidi ġudizzjarji u jrawmu l-iżvilupp kooperattiv. Biex tindirizza t-tħassib dwar l-aċċettazzjoni pubblika, il-Kummissjoni se toffri wkoll **sett ta' għodod** prattiku **dwar l-inkluzjoni pubblika fl-ewwel trimestru tal-2026** u dan għandu jiffaċilita l-kondiviżjoni ta' prattiki tajbin u l-bini tal-kapaċità dwar kif jiġu involuti ċ-ċittadini u l-awtoritajiet lokali u se jippromwovi l-kondiviżjoni tal-benefiċċji tal-proġetti tal-enerġija rinnovabbli.²⁴

It-tieni sfida ġejja mid-domanda dejjem tikber għall-infrastruttura tal-enerġija, li qed tpogġi pressjoni sinifikanti fuq il-**ktajjen tal-provvista, id-disponibbiltà tal-haddiema u l-hiliet**, filwaqt li l-kongestjonijiet fil-manifattura qed jillimitaw dejjem aktar l-espansjoni u l-modernizzazzjoni tas-sistema tal-elettriku tagħna. Għalkemm l-Ewropa tospita manifatturi ewlenin tat-teknoloġija tal-grilja, il-kapaċità tal-produzzjoni kurrenti f'xi segmenti ma hijiex biżżejjed biex tissodisfa d-domanda²⁵, u s-**settur irid jagħmel espansjoni biex ilaħhaq**.

Kif enfasizzat fil-gwida dwar il-konnessjonijiet effiċjenti tal-grilja, **il-viżibbiltà tad-domanda hija essenzjali biex tiggwida d-deċiżjonijiet dwar l-investiment tal-industrija**. Sabiex tgħin biex dan jiġi indirizzat, il-Kummissjoni se taħdem flimkien mal-Entità Operatur tas-Sistema tad-Distribuzzjoni (DSO, distribution system operator) tal-UE biex **tistabbilixxi, permezz tal-Forum għall-Infrastrutturi tal-Enerġija tal-2026, pjattaforma għall-ippjanar tan-network tad-distribuzzjoni tal-UE** li se tipprovdi viżibbiltà fil-livell tad-distribuzzjoni fuq pjani futuri u htigijiet relatati tal-manifattura madwar l-Istati Membri. Il-Kummissjoni qed tavvanza b'mod attiv serje ta' miżuri biex tiffaċilita l-pressjonijiet tal-katina tal-provvista, b'mod partikolari billi ssaħħaħ il-hidma tagħha, mibdiha taħt il-Pjan ta'

²³ Eżempji rilevanti ta' prattika tajba jistgħu jinstabu f'SWD(2024) 124 final - Gwida lill-Istati Membri dwar prattiki tajbin biex iħaffu l-proċeduri għall-ghoti ta' permessi għal proġetti tal-enerġija rinnovabbli u infrastrutturali relatati.

²⁴ Bħall-Patt tas-Sindki, il-Patt għall-Involvement u l-inizjattiva Rapida u Ġusta dwar l-Enerġija Rinnovabbli u l-Grilji.

²⁵ Pereżempju, il-prezzijiet u ż-żminijiet mehtieġa għall-eżekuzzjoni għal transformers u kejbils ġodda kważi rduppjaw fl-2025 meta mqabbla mal-2021–2022 (Sors: [Building the future transmission grid – Strategies to navigate supply chain challenges](#); AIE, Frar 2025).

Azzjoni għall-Grilja 13, biex tirrazzjonalizza u tarmonizza l-**ispeċifikazzjonijiet teknoloġiċi komuni u r-rekwiziti tekniċi** kif ukoll ittejjeb l-interoperabbiltà tas-sistemi ta' kurrent dirett b'voltaġġ għoli (HVDC, high-voltage direct current). Il-**modernizzazzjoni tal-qafas Ewropew tal-Akkwist Pubbliku**, imħabbar għas-sena d-dieħla, se tkun kruċjali wkoll fil-promozzjoni ulterjuri tal-oġettiv li tiġi appoġġata l-bażi tal-manifattura tagħna, inklużi t-teknoloġiji tal-grilji li huma “Magħmulin fl-Ewropa”.

It-tielet, **il-mobilizzazzjoni tal-investment privat** hija meħtieġa biex tiġi żgurata **introduzzjoni tal-grilja affordabbli**. Peress li l-infrastruttura tal-grilja hija ffinanzjata l-aktar permezz ta' tariffi, l-issodisfar tal-investimenti sostanzjali meħtieġa (EUR 1,2 triljun sal-2040 għall-grilji tal-elettriku, inklużi EUR 730 biljun għall-grilji tad-distribuzzjoni biss, u EUR 240 biljun għan-networks tal-idroġenu²⁶) johlq sfida. Id-dipendenza fuq il-qafas kurrenti tista' twassal għal prezzijiet oġhla għall-konsumaturi u b'hekk l-azzjoni tal-UE f'dan il-qasam hija meħtieġa.

Għalhekk, jeħtieġ li niżguraw tariffi tan-network li jkunu validi għall-futur²⁷, **filwaqt li nesploraw modi addizzjonali ta' finanzjament tal-infrastruttura** fejn meħtieġ, inkluż billi nesigū l-użu ta' parti mill-**introjtu mill-kongestjoni għall-investimenti fl-interkonnnetturi fuq il-lista ta' PCI/PMI**. Barra minn hekk, hekk kif l-infrastruttura tal-enerġija transfruntiera qed tintegra dejjem aktar, **aktar proġetti jwasslu benefiċċji lil hinn mit-territorji fejn jinbnew**. B'hekk il-kondiviżjoni ġusta u trasparenti tal-kostijiet hija essenzjali biex jiġu evitati piżijiet sproporzjonati fuq il-konsumaturi lokali. Sabiex jindirizza dan, il-Pakkett dwar il-Grilji Ewropej għandu l-għan li jipprovdi aktar trasparenza, ċertezza u ġustizzja fil-mod kif jiġu vvalutati u kondiviżi l-kostijiet u l-benefiċċji u li **jippermetti r-raggruppament tal-PCIs jew tal-PMIs** sabiex jiġu ffaċilitati d-diskussjonijiet dwar il-kondiviżjoni tal-kostijiet. Ir-raggruppament jista' wkoll jagħmel il-finanzjament aktar faċli, pereżempju permezz tal-istabbiliment ta' veikoli bi skop speċjali, u b'hekk jattira investment addizzjonali.

L-Ewropa qed iżżid l-appoġġ finanzjarju għall-infrastruttura tal-enerġija. Il-leġiżlazzjoni adottata dan l-aħħar dwar ir-rieżami ta' nofs it-terminu tal-politika ta' Koeżjoni tippermetti lill-awtoritajiet nazzjonali u reġjonali jallokaw mill-ġdid il-finanzjament tal-2021–2027 għal prijoritajiet ewlenin, bħat-tranżizzjoni enerġetika²⁸. Barra minn hekk, il-proposta tal-Kummissjoni għall-**Qafas Finanzjarju Pluriennali**²⁹ li jmiss, tinkludi **Faċilità Nikkollegaw**

²⁶ Artelys, LBST, Trinomics, Finesso, A. *et al.*, [Investment needs of European energy infrastructure to enable a decarbonised economy](#), 2025.

²⁷ https://energy.ec.europa.eu/publications/communication-future-proof-network-charges-reduced-energy-system-costs_en?prefLang=mt&etrans=mt

²⁸ L-appoġġ jista' jmur lejn l-iżvilupp ta' interkonnnetturi tal-enerġija transfruntieri, l-espansjoni ta' sorsi tal-enerġija rinnovabbli bħall-enerġija solari u eolika, l-użu ta' infrastruttura tal-irriċarġjar u t-titjib tan-networks tad-distribuzzjoni tal-enerġija għall-ġestjoni effiċjenti tal-fluttwazzjonijiet fil-provvista.

²⁹ Bhalissa, l-UE tipprovdi appoġġ sostanzjali permezz tal-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa, il-Fondi Ewropej għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fondi ta' Koeżjoni jew il-Pjanijiet għall-Irkupru u r-Reziljenza, fost l-oħrajn. Skont il-proposta tal-Kummissjoni għall-Qafas Finanzjarju Pluriennali li jmiss, il-baġit tal-**Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa għall-Enerġija** (FNE-E) se jiżdied b'mod sinifikanti, minn EUR 5,84 biljun għall-2021–2027 għal EUR 29,91 biljun għall-2028–2034. Il-Fond Ewropew għall-Kompetittività se jipprovdi fluss ta' finanzjament konsolidat (EUR 234,3 biljun) b'finanzjament iddedikat (EUR 26,2 biljun) għall-iscale-up u għall-użu ta' teknoloġiji ta' dekarbonizzazzjoni u ta' tranżizzjoni nadifa, inkluża l-infrastruttura. Il-Pjanijiet ta'

L-Ewropa msahha b'mod sinifikanti. Madankollu, il-finanzjament tal-UE waħdu ma jistax jissodisfa l-htigijiet enormi tagħna ta' investiment. Il-baġit tal-UE jrid ikollu rwol aktar b'saħħtu fit-tnehhija tar-riskju tal-investiment privat u fl-isfruttar tal-finanzjament mill-investituri istituzzjonali. **L-Istrateġija għall-Investiment fl-Enerġija Nadifa** li gejjja se tipproponi azzjonijiet konkreti biex jattiraw u jiżguraw appoġġ imsaħħaħ mill-**investiment tas-settur privat**, inkluż b'appoġġ mill-BEI, sieheb ewlieni fl-aċcellerazzjoni tal-implimentazzjoni tal-grilja.

Għall-**idroġenu**, l-iżvilupp tal-proġett għadu bil-mod minhabba bankabbiltà limitata u minhabba riskji għoljin tul il-katina tal-valur. Biex tindirizza dan, il-**Kummissjoni se tivvaluta u, fejn rilevanti, se tappoġġa l-implimentazzjoni ta' soluzzjonijiet possibbli**, bħal kuntratti għad-differenza jew il-koordinazzjoni transfruntiera ta' għodod regolatorji, inkluż bħala parti mill-**gruppi reġjonali ta' Livell Għoli**, biex tiżgura **progress ikkoordinat u biex tghin biex jittnaqqsu d-diskrepanzi fil-finanzjament**.

Ir-raba', **it-tishih tas-sigurtà u tar-reżiljenza tal-infrastruttura tal-enerġija tagħna** huwa kritiku fil-kuntest geopolitiku tal-lum u fid-dawl taż-żieda fir-riskji relatati mal-klima. L-inċidenti reċenti fil-Baħar Baltiku, inklużi d-danni lill-Balticconnector u lill-Estlink 2, jenfasizzaw il-vulnerabbiltajiet tal-assi tal-enerġija transfruntieri, filwaqt li l-avvenimenti relatati mal-klima u t-tfikkil aċċidentali jibqgħu riskji sinifikanti għas-sigurtà tal-provvista tagħna.

Sabiex tiġi ssalvagwardjata l-indipendenza enerġetika tal-UE, il-Pakkett dwar il-Grilji jintegra kunsiderazzjonijiet fiżiċi u taċ-ċibersigurtà fl-ippjanar transfruntier tal-proġetti mill-bidu, jippromwovi r-reżiljenza u s-sigurtà permezz tad-disinn għal infrastruttura ġdida, itejjeb it-trasparenza fis-sjeda biex tiġi evitata d-dipendenza fuq entitajiet barranin b'riskju għoli u jiżgura li t-titjib fiżiku u taċ-ċibersigurtà u tar-reżiljenza tal-infrastruttura eżistenti jkunu eliġibbli għall-finanzjament tal-FNE filwaqt li jiġi evitat trikkib fuq appoġġ b'finanzjament ieħor tal-UE. Barra minn hekk, filwaqt li tibni fuq il-Pjan ta' Azzjoni dwar is-Sigurtà tal-Kejbils, il-Kummissjoni se tkompli bil-ħidma tagħha permezz ta' Ċentri Reġjonali tal-Kejbils u se ssahhaħ l-applikazzjoni tas-Sett ta' Għodod għas-Sigurtà tal-Kejbils³⁰.

3. Tmien priyoritajiet għas-sinsla tal-enerġija tal-Ewropa: l-Inizjattiva tal-Awtostradi tal-Enerġija

Fid-diskors tagħha dwar l-Istat tal-Unjoni fl-10 ta' Settembru 2025, il-President von der Leyen habbret tmien "**Awtostradi tal-Enerġija**". Filwaqt li jibnu fuq il-PCIs u l-PMIs eżistenti skont il-qafas tat-TEN-E, kif ukoll fuq proġetti ewlenin imsemmija fil-Pjan ta' Azzjoni għal Enerġija Affordabbli, l-Awtostradi tal-Enerġija jindirizzaw **l-aktar htigijiet urġenti tal-infrastruttura tal-enerġija li jehtiegu appoġġ u impenn addizzjonali**

Shubija Nazzjonali u Reġjonali (EUR 865 biljun) se jlaqqgħu flimkien investimenti u riformi tal-enerġija nadifa u se jappoġġaw l-implimentazzjoni tal-Pjanijiet Nazzjonali dwar l-Enerġija u l-Klima.

³⁰ Pjan ta' Azzjoni tal-UE dwar is-Sigurtà tal-Kejbils, JOIN(2025) 9 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025JC0009>

partikolari għal żmien qasir għall-implimentazzjoni biex jiġu indirizzati l-konġestjonijiet li jxekklu l-progress³¹.

L-Awtostradi tal-Energija se jtejbu s-sigurtà tal-enerġija, se jnaqqsu d-dipendenza fuq il-fjuwils fossili, se jintegraw aktar sorsi ta' enerġija rinnovabbli fil-grilja, se jippromwovu l-elettrifikazzjoni, se jnaqqsu l-prezzijiet tal-enerġija, se jaċċelleraw l-implimentazzjoni tar-REPowerEU u se jgħinu lill-Istati Membri jadattaw għall-eliminazzjoni gradwali tal-importazzjonijiet Russi tal-fjuwils fossili. Hafna mill-Awtostradi tal-Energija għandhom status ta' PCI jew ta' PMI fit-tieni lista tal-Unjoni ta' PCIs u PMIs ippubblikata fl-1 ta' Diċembru 2025, li fiha 235 proġett ta' infrastruttura tal-enerġija transfruntiera fl-UE u li fiha wkoll shab ta' pajjizi terzi bħas-Celtic Interconnector, il-Black Sea Interconnection Cable, Estlink 3. Skont il-qafas tat-TEN-E, il-PCIs u l-PMIs kollha fil-lista tal-Unjoni jibbenefikaw minn diversi vantaġġi, inkluż l-istatus ta' prijorità u l-proċeduri razzjonalizzati għall-ghoti ta' permessi kif ukoll l-eligibbiltà biex persuna tapplika għall-assistenza finanzjarja taħt il-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa.

Illustrazzjoni 1: Mappa tat-Tmien Awtostradi tal-Energija

1. Il-punt ta' qsim tal-Pirinej 1 u l-punt ta' qsim tal-Pirinej 2 [Integrazzjoni aħjar tal-Penizola Iberika b'interkonnnetturi tal-enerġija tul il-Pirinej lejn Franza]

³¹ [Ir-Regolament Delegat fir-rigward tat-tieni lista tal-Unjoni ta' proġetti ta' interess komuni u proġetti ta' interess reċiproku - Energija.](#)

2. L-Interkonnettur tal-Baħar il-Kbir [*Nikkollegaw lil Ċipru mal-Ewropa kontinentali biex jintemm l-iżolament tal-elettriku tagħha*]
3. Harmony Link [*It-tiżiħ tar-rabtiet tal-enerġija mal-Istati Baltiċi*]
4. Fluss fid-direzzjoni opposta tal-Pipeline TransBalkan (TBP, TransBalkan Pipeline) [*It-titjib tal-provvisti tal-enerġija fir-reġjun tal-Balkani u fl-Istati ġirien tal-Lvant*]
5. Il-Gżira tal-Enerġija Bornholm [*Inbiddlu l-Baħar Baltiku f'ċentru ta' interkonnetturi lil hinn mill-kosta*]
6. Titjib tal-istabbiltà tal-prezzijiet u s-sigurtà tal-enerġija fix-Xlokk tal-Ewropa
7. Kuritur SouthH2 [*Il-kuritur tal-idroġenu tan-Nofsinhar*]
8. Il-kuritur tal-idroġenu tal-Lbiċ mill-Portugall għall-Ġermanja

Il-Kummissjoni hija impenjata li **thaffef minnufih l-Awtostradi tal-Enerġija permezz ta' koordinazzjoni politika msahha**, billi tibbaża fuq il-Gruppi Reġjonali ta' Livell Għoli, billi timmobilizza l-appoġġ tal-koordinaturi Ewropej fejn rilevanti u billi taħdem mill-qrib mat-Task Force tal-Unjoni tal-Enerġija, filwaqt li testendi l-komunikazzjoni lil hinn mill-Istati Membri tal-UE fejn meħtieġ. Kull proġett se jingħata prijorità fil-livell tal-UE, u l-Kummissjoni se tappoġġa lill-Istati Membri biex jingħataw l-istess **prijorità fil-livell nazzjonali**.

Sabiex tigi żgurata **kooperazzjoni transfruntiera effettiva dwar il-ħruġ ta' permessi**, il-Kummissjoni se tiffoka fuq proġetti ta' prijorità identifikati tal-interkonnetturi, filwaqt li se ssahha l-appoġġ tagħha lill-Istati Membri fl-identifikazzjoni ta' proċeduri kongunti għal proċess ta' ħruġ ta' permessi effettiv u effiċjenti bl-appoġġ ta' Koordinatur Ewropew, fejn xieraq. Abbażi ta' din l-esperjenza, bil-koordinazzjoni aktar mill-qrib tal-proċeduri għall-ghoti ta' permessi, il-Kummissjoni tista' tikkunsidra azzjoni ulterjuri. Barra minn hekk, biex tissahha il-kapaċità amministrattiva tal-awtoritajiet tal-ħruġ tal-permessi u d-digitalizzazzjoni tal-proċeduri għall-ghoti ta' permessi għall-enerġija rinnovabbli, il-Kummissjoni se ttiprovdi appoġġ lill-Istati Membri permezz ta' azzjonijiet iddedikati li se jikkomplementaw il-qafas regolatorju għall-ħruġ ta' permessi. Dan se jinkludi għodod ta' ingranaġ bhall-Istrument ta' Appoġġ Tekniku u l-esplorazzjoni tal-holqien ta' faċilità pilota dwar il-ħruġ ta' permessi permezz ta' faċilitajiet konsultattivi eżistenti biex jittejjeb il-bini tal-kapaċità u l-aċċess għall-finanzjament għall-investimenti u għar-riformi dwar il-ħruġ ta' permessi. Il-Kummissjoni se tippromwovi wkoll il-kondiviżjoni tal-għarfien dwar il-possibiltajiet ta' finanzjament u l-iżvilupp ta' pjattaformi diġitali godda għall-ħruġ ta' permessi permezz tal-Grupp ta' Esperti tal-Ħruġ ta' Permessi.

Xi proġetti diġà huma rikonnoxxuti bħala Proġetti Importanti ta' Interess Ewropew Komuni (IPCEIs, Important Projects of Common European Interest), li jgħibu benefiċċji addizzjonali f'termini ta' finanzjament u koordinazzjoni. Bl-istess mod, l-awtostradi tal-punt ta' qsim tal-Pirinej 1 u tal-punt ta' qsim tal-Pirinej 2, il-kuritur tal-idroġenu tal-Lbiċ u l-awtostrada tal-Ewropa tax-Xlokk se jiġu ddeżinjati bħala proġetti pilota taħt l-**Għodda ta' Koordinazzjoni tal-Kompetittività** (CCT, Competitiveness Coordination Tool) li tippermettilhom jibbenefikaw mill-approċċ tal-gvern kollu tal-għodda u mill-kapaċità speċifika biex jiġu indirizzati kwistjonijiet orizzontali. L-azzjonijiet ta' prijorità li se jiġu stabbiliti taħt is-CCT se jitwettqu flimkien mal-isforzi tal-gruppi jew tal-fora rispettivi ta' Livell Għoli u se jirriflettu

l-htigijiet rispettivi ta' kull awtostrada, bhat-titjib tal-flessibbiltà tas-sistema tal-enerġija, l-indirizzar ta' kwistjonijiet tal-katina tal-provvista jew l-isfidi ta' finanzjament.

Barra minn hekk, l-Awtostradi tar-reġjuni tal-Baltiku u tal-Ewropa Ċentrali u tax-Xlokk dan l-aħħar ġew assenjati Koordinaturi Ewropej taħt il-qafas tat-TEN-E,³² biex tiġi ffaċilitata l-implimentazzjoni f'waqtha tal-proġetti billi jiġi promoss id-djalogu transfruntier, jiġu appoġġati l-hruġ ta' permessi u l-finanzjament, jiġi żgurat l-appoġġ tal-Istati Membri u jsir rappurtar dwar il-progress u l-ostakli. **Il-Kummissjoni se ssahha ukoll l-istrutturi eżistenti u se tiżgura riżorsi ddedikati** biex jinkiseb fokus akbar u kontinwu fuq it-twettiq tat-tmien Awtostradi tal-Enerġija, f'kooperazzjoni mill-qrib mal-Koordinaturi Ewropej, fejn xieraq.

Il-Kummissjoni se tikkollabora b'mod attiv mal-Istati Membri kollha kkonċernati billi **taghmel użu shih mis-sett ta' għodod ta' hawn fuq** biex tiżgura l-implimentazzjoni b'suċċess tal-Awtostradi tal-Enerġija. Se jiġu pprovduti aġġornamenti regolari tal-progress lill-Kunsill Ewropew biex jiġi żgurat impenn politiku filwaqt li jiġu żgurati t-trasparenza u r-responsabbiltà.

³² [New European coordinator appointed to oversee completion of Baltic synchronisation energy project - il-Kummissjoni Ewropea](#)
[New European coordinator appointed for the Central and South-East European energy interconnectivity](#)

Anness: Azzjoni mmirata addizzjonali għal żmien qasir għal kull wahda mill-Awtostradi tal-Energija

Minbarra l-appoġġ orizzontali pprezentat hawn fuq, il-Kummissjoni se tipprovdi **azzjonijiet immirati għal żmien qasir biex tindirizza sfidi speċifiċi għal kull wahda mill-Awtostradi**, biex tiżgura progress konkret u riżultati li jistgħu jinkisbu fis-6-9 xhur li ġejjin.

1. Punt ta' qsim tal-Pirinej 1 u Punt ta' qsim tal-Pirinej 2 [Interkonnessjonijiet tal-elettriku tul il-Pirinej biex il-Peniżola Iberika tiġi integrata ahjar]

Il-Peniżola Iberika għadha ma hijiex konnessa biżżejjed mal-bqija tas-suq tal-enerġija tal-UE, bil-kapaċità transfruntiera kurrenti bejn Franza u Spanja limitata għal 2,5 GW. Dan ifixkel l-integrazzjoni tas-suq, jixpruna d-differenzjali persistenti tal-prezzijiet u jillimita l-integrazzjoni rinnovabbli. Minbarra l-proġett ta' interkonnessjoni tal-Golf tal-Biskalja li qed jinbena, l-oġettiv ta' dawn iż-żewġ proġetti addizzjonali tal-Pirinej huwa li **tizzied il-kapaċità totali ta' interkonnessjoni għal 8 GW sal-2040**, li tissaħħah ir-reżiljenza tas-sistema u li titnaqqas ir-restrizzjoni tar-rinnovabbli. Iż-żewġ proġetti ta' interkonnessjoni Pirinejani ġew **ikkonfermati mill-ġdid fil-lista ta' PCI/PMI kurrenti** bħala proġetti ta' prijorità biex tiġi indirizzata din il-kongestjoni. F'Mejju 2025, il-proġett Navarra (ES) - Landes (FR) irċieva għotja ta' EUR 11,1 miljun mill-Faċilità Nikkolegaw l-Ewropa (FNE) għall-istudji ta' thejjija. Minkejja l-importanza strateġika tagħhom, il-progress kien relattivament bil-mod, b'aktar hidma meħtieġa fuq it-tishih intern u biex jiġi kkjarifikat l-approċċ ta' finanzjament.

Azzjonijiet fuq żmien qasir: Il-Kummissjoni se taħdem biex tiffaċilita dikjarazzjoni politika kongunta fil-laqgħa Ministerjali li jmiss tal-Grupp ta' Livell Għoli tal-Ewropa tal-Lbiċ (l-ewwel trimestru tal-2026), bl-għan li tikkonferma l-**bidu tal-implimentazzjoni għal mill-inqas wiehed mill-proġetti** u tindirizza t-tishih tal-grilja interna meħtieġ.

2. L-Interkonnettur tal-Baħar il-Kbir [Interkonnessjoni tal-elettriku ta' Ċipru mal-Ewropa kontinentali biex jintemm l-iżolament tal-elettriku]

Ċipru huwa l-aħħar Stat Membru tal-UE mhux konness mal-grilja tal-elettriku Ewropea³³, u dan jillimita l-integrazzjoni tiegħu fis-suq intern tal-enerġija u jillimita l-opportunitajiet għall-integrazzjoni rinnovabbli. L-Interkonnettur tal-Baħar il-Kbir ippjanat bejn il-Greċja u Ċipru se jindirizza din id-diskrepanza, u se jtemm l-iżolament tal-elettriku ta' Ċipru, filwaqt li se jappoġġa d-dekarbonizzazzjoni ta' Ċipru u se jsaħħah ir-reżiljenza tas-sistema tal-enerġija Ewropea. Dan se jiffaċilita wkoll integrazzjoni akbar tal-enerġija rinnovabbli fir-reġjun tal-Mediterran usa'.

³³ L-Irlanda se tkun konnessa direttament mal-grilja tal-elettriku tal-UE permezz tal-proġett kontinwu tal-Interkonnettur Ċeltiku bejn l-Irlanda u Franza.

Il-proġett, li gie rikonfermat fil-lista ta' PCI/PMI kurrenti, se jkun l-itwal kejbil tal-enerġija taht il-baħar fid-dinja, b'tul ta' kważi 900 km. Dan gie appoġġat minn ghotjiet tal-FNE, inklużi EUR 2,3 miljun għal studji ta' fattibbiltà u EUR 658 miljun għal xogħlijiet biex tinbena t-taqsimha bejn il-Greċja u Ċipru. F'Mejju 2025, tlestiet hídma fuq il-kejbil taht il-baħar li jgħaqqad il-kontinent Grieg ma' Kreta, pass kruċjali lejn l-interkonnessjoni shiħa.

Il-progress fuq il-proġett gie mfixkel minn kuntest ġeopolitiku kumpless, b'implikazzjonijiet potenzjali għall-iskedi ta' żmien u għall-kostijiet. Il-valur strateġiku ta' din l-interkonnessjoni jenfasizza l-importanza ta' koordinazzjoni b'saħħitha bejn l-Istati Membri biex jiġu indirizzati dawn l-isfidi u biex tiġi żgurata t-tlestija tal-proġett.

Azzjonijiet fuq żmien qasir: Il-Kummissjoni se tkompli tagħti appoġġ politiku u tekniku b'saħħtu lill-proġett tal-ogħla importanza strateġika f'kooperazzjoni mill-qrib mal-Presidenza tal-Kunsill ta' Ċipru li jmiss fl-2026, inkluż permezz ta' avvenimenti ddedikati u diskussjonijiet ta' livell għoli u b'impenn addizzjonali biex jiġu indirizzati l-aspetti ġeopolitiċi.

3. Harmony Link [It-tishih tal-interkonnessjoni tal-Elettriku tal-Istati Baltiċi biex tingħata spinta lill-benefiċċji tas-sigurtà tal-indipendenza tagħhom mir-Russja]

Fid-9 ta' Frar 2025, it-tliet Stati Baltiċi rnexxielhom jissinkronizzaw is-sistemi tal-elettriku tagħhom mal-Ewropa kontinentali, kisba importanti għas-sigurtà tal-enerġija Ewropea. Investiment ewlieni li jifdal taht il-PCI tas-Sinkronizzazzjoni tal-Baltiku huwa l-**interkonnettur Harmony Link bejn il-Litwanja u l-Polonja**, li se jikkompleta l-integrazzjoni shiħa tas-swieq tal-elettriku tal-Baltiku. Il-ħatra reċenti ta' koordinazzjoni Ewropea għat-tlestija ta' dan il-proġett għandha tappoġġa t-twetliq rapidu.

Ladarba titlesta, Harmony Link se ttejjeb l-integrazzjoni tas-suq, se tippermetti l-kummerċ tal-elettriku permezz tal-Polonja u se trawwem il-kompetizzjoni, u dan jista' jnaqqas il-prezzijiet għall-konsumaturi u għan-negozji fir-reġjun. Dan se jiffaċilita wkoll l-integrazzjoni tal-enerġija rinnovabbli. Harmony Link se ssahħaħ ukoll b'mod sinifikanti s-sigurtà tal-enerġija fl-Istati Baltiċi. Illum, l-interkonnettur LitPol Link huwa l-unika konnessjoni bejn il-Baltiċi u l-Ewropa kontinentali, u l-qtugħ tiegħu jkollu konsegwenzi serji għas-sistema tal-enerġija tal-Baltiku.

Azzjonijiet fuq żmien qasir: Il-Kummissjoni se tappoġġa t-twetliq f'waqtu ta' dan il-proġett permezz ta' kooperazzjoni reġjonali mtejba u se tieħu rendikont fil-livell Ministerjali matul il-laqgħa ta' livell Għoli tal-Pjan ta' Interkonnessjoni tas-Suq tal-Enerġija tal-Baltiku (BEMIP, Baltic Energy Market Interconnection Plan) li jmiss fl-2026, wara l-iffirmar tal-Memorandum ta' Qbil tal-BEMIP agġornat is-sena l-oħra, u se tiżgura li l-adozzjoni tal-Pjan ta' Azzjoni tal-Grupp ta' Livell Għoli tal-BEMIP il-ġdid tagħti prijorità lit-twetliq ta' din l-awtostrada.

4. Fluss fid-direzzjoni opposta tal-Pipeline TransBalkan (TBP) [Reżiljenza tal-provvisti tal-enerġija fir-reġjun tal-Balkani u fil-viċinat tal-Lvant tagħna]

Il-fluss fid-direzzjoni opposta tal-Pipeline Trans-Balkan (TBP) ma huwiex proġett ta' espansjoni tal-kapaċità, iżda sforz ikkoordinat fir-reġjun tal-Ewropa Ċentrali u tax-Xlokk

biex jippermetti l-użu massimizzat tal-kapaċità eżistenti ta' trażmissjoni tal-gass naturali fid-direzzjoni opposta, min-Nofsinhar sat-Tramuntana. Din il-funzjonalità hija kruċjali għad-diversifikazzjoni tal-provvisti tal-gass naturali fix-Xlokk tal-Ewropa u għat-tmiem tal-importazzjonijiet Russi.

B'kapaċità sinifikanti tat-trasport, it-TBP jista' jkollu rwol ċentrali fid-diversifikazzjoni reġjonali u fl-ilħuq tal-oġġettivi tar-REPowerEU. Dan il-potenzjal se jikber ulterjorment mill-2027, meta huwa mistenni li ż-żona tal-gass Neptun Deep fir-Rumanija tiġi online. L-operazzjoni shiha min-Nofsinhar għat-Tramuntana tat-TBP, flimkien mad-diversifikazzjoni tas-sors, trawwem kummerċ, kompetizzjoni u likwidità tas-suq akbar fir-reġjun mingħajr il-htieġa ta' infrastruttura ġdida li tiswa ħafna flus.

Minkejja dan il-potenzjal, **l-ostakli regolatorji u tas-suq kurrenti f'diversi Stati Membri tul il-pipeline johlqu ostakli għall-użu u għall-vijabbiltà kummerċjali tat-TBP.** Il-hatra reċenti ta' Koordinatur Ewropew għar-reġjun tal-Konnettività tal-Energija fl-Ewropa Ċentrali u tax-Xlokk (CESEC, Central and South Eastern Europe Energy Connectivity) se ssahħa l-appoġġ tal-UE għar-riżoluzzjoni ta' dawn l-ostakli.

Azzjonijiet fuq żmien qasir: Il-Kummissjoni se tintensifika l-koordinazzjoni taħt il-Grupp ta' Livell Għoli tas-CESEC, mal-pajjiżi kollha kkonċernati inklużi l-Moldova u l-Ukrajna, bl-għan li **żżid l-attrazzjoni kummerċjali tal-pipeline mill-aktar fis possibbli**, filwaqt li tiżgura konformità fit-tul mal-acquis tal-UE dwar l-enerġija. F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni se tkompli tappoġġa l-ħidma tal-Grupp ta' Livell Għoli tas-CESEC dwar l-armonizzazzjoni tal-kwalità tal-gass, u **t-tnehhija tal-ostakli għall-użu massimizzat tal-Pipeline Trans-Balkan.**

5. Il-Gżira tal-Energija Bornholm [Inbiddlu l-Baħar Baltiku f'ċentru ta' interkonnetturi lil hinn mill-kosta]

Bħala proġett tal-ewwel tip tiegħu, il-Gżira tal-Energija Bornholm (BEI) hija proġett ibridu lil hinn mill-kosta, li tinsab fil-Lbiċ ta' Bornholm, fiż-Żona Ekonomika Esklużiva tad-Danimarka. Il-proġett huwa ppjanat bħala ċentru tal-enerġija futur, b'**potenzjal li jespandi u li jikkonnettja ma' aktar interkonnetturi** ma' pajjiżi oħra. Dan qed jiġi rikonfermat fit-tieni lista ta' PCI/PMI u rċieva għotja tal-FNE għax-xogħlijiet (EUR 645,2 miljun) f'Settembru 2025. Il-BEI huwa pjan ta' azzjoni għal inizzjattivi futuri tal-UE lil hinn mill-kosta; dan se jżid l-integrazzjoni tas-suq, se jtejjeb is-sigurtà tal-provvista fil-livell tal-UE u se jkun ta' benefiċċju għad-Danimarka u għall-Ġermanja u għall-Istati Membri lil hinn mir-reġjun. Billi l-ġenerazzjoni lil hinn mill-kosta tintrabat mal-grilji nazzjonali Daniżi u Ġermaniżi, l-enerġija eolika lil hinn mill-kosta tiġi trasformata minn riżorsa nazzjonali f'assi Ewropew kondiviż għal elettrifikazzjoni ulterjuri, u dan isahħa ir-reżiljenza kollettiva u l-indipendenza enerġetika tagħna. L-isfidi li jifdal huma relatati ma' ftehim bejn id-Danimarka u l-Ġermanja dwar kif għandhom jiġu kondiviżi l-kostijiet ta' appoġġ addizzjonali għall-park eoliku lil hinn mill-kosta fid-Danimarka u dwar it-tlestija tal-qafas regolatorju fid-Danimarka, b'mod partikolari dwar ir-responsabbiltà transfruntiera.

Azzjonijiet fuq żmien qasir : Wara l-iffirmar tal-ftehim ta' għotja tal-FNE li sewa EUR 645 miljun biex tiġi appoġġata n-naħa Daniża tal-Gżira tal-Energija Bornholm (BEI) fl-4 ta'

Settembru 2025 f'Copenhagen, għall-kostruzzjoni ta' żewġ stazzjonijiet ta' konverżjoni godda u għall-installazzjoni ta' sistema ta' kejbil taht il-baħar, il-Kummissjoni se tkompli tappoġġa lid-Danimarka u lill-Ġermanja biex jilhqg ftehim politiku dwar il-kondiviżjoni tal-kostijiet għall-ġenerazzjoni lil hinn mill-kosta li jinsabu fl-ibħra Daniżi, kif ukoll dwar il-finalizzazzjoni tal-qafas regolatorju tagħhom dwar ir-responsabbiltà transfruntiera. Barra minn hekk, il-Kummissjoni se tkompli tappoġġa l-hidma fuq l-interoperabbiltà tan-networks lil hinn mill-kosta biex tiżgura li l-BEI fil-futur ikun jista' jiżviluppa f'ċentru lil hinn mill-kosta reali għar-reġjun Baltiku.

6. Titjib tal-istabbiltà fil-prezzijiet u tas-sigurtà tal-enerġija fix-Xlokk tal-Ewropa, inkluż permezz tal-ħżin

Ir-reġjun tal-Ewropa tax-Xlokk ibati minn differenzjali strutturali kbar tal-prezzijiet, kif muri minn xokkijiet fil-prezzijiet tal-2024, li jikkawżaw disparitajiet medji fil-prezzijiet ta' aktar minn EUR 10/MWh bejn il-pajjiżi rispettivi.

L-Awtostrada tal-Enerġija tal-interkonnessjonijiet tal-elettriku tal-Ewropa tax-Xlokk tindirizza l-lakuni kritiċi fl-infrastruttura tal-elettriku fir-reġjun, bl-għan li ttejjeb l-istabbiltà fil-prezzijiet, ittejjeb is-sigurtà tal-provvista u trawwem l-integrazzjoni tas-suq reġjonali. Dan jinvolvi l-fatt li jsir użu aħjar mill-interkonnessjonijiet eżistenti u jinvolvi l-indirizzar tal-ħtiġijiet transfruntiera futuri biex jiġu eliminati d-disparitajiet kurrenti fil-prezzijiet. Skont il-valutazzjoni tal-ħtiġijiet tas-sistema ta' TYNDP tal-2024 tal-ENTSO-E, it-tiżh tal-infrastruttura huwa meħtieġ fil-biċċa l-kbira tal-fruntieri fir-reġjun. L-implimentazzjoni rapida ta' proġetti eżistenti ta' interess komuni u proġetti prijoritarji tal-infrastruttura tal-elettriku tal-Grupp ta' Livell Għoli dwar il-Konnettività tal-Enerġija fl-Ewropa Ċentrali u tax-Xlokk (CESEC) se tkun kruċjali biex jiġu ssodisfati daww il-ħtiġijiet. L-aċċellerazzjoni tal-ħżin fir-reġjun se ttejjeb ukoll il-flessibbiltà tas-sistema.

Azzjonijiet fuq żmien qasir: Il-koordinazzjoni u l-appoġġ b'saħħithom mill-Grupp ta' Livell Għoli tas-CESEC, flimkien mal-Koordinatur tas-CESEC, se jkunu essenzjali biex jithaffef il-progress. Il-Kummissjoni se tiżgura li jsiru diskussjonijiet iddedikati ta' livell għoli s-sena d-dieħla fil-livelli kollha biex jinżamm il-momentum u biex tiġi appoġġata l-implimentazzjoni.

7. Il-Kuritur South2 [Il-kuritur tal-idroġenu tan-Nofsinhar (it-Tuneżija, l-Italja, l-Awstrija u l-Ġermanja)]

Il-kuritur tal-idroġenu tan-Nofsinhar se jkun kruċjali għall-avvanz ta' tranżizzjoni ġusta u sostenibbli tal-enerġija madwar il-Mediterran, b'mod partikolari fit-Tramuntana tal-Afrika, filwaqt li jippermetti d-dekarbonizzazzjoni taċ-ċentri industrijali tul ir-rotta tiegħu. Dan joffri potenzjal sinifikanti biex tiżdied il-produzzjoni tal-idroġenu rinnovabbli, jiżdiedu l-infrastruttura u s-swieq tax-xiri, titrawwem l-integrazzjoni tas-suq u jiġi stabbilit qafas regolatorju u ta' investiment ta' appoġġ allinjat mal-istrategija tal-UE dwar l-idroġenu u mal-qafas regolatorju.

Dan il-kuritur **jinkludi erba' Proġetti ta' Interess Komuni (PCI)**, li xi wħud minnhom diġà jibbenefikaw minn għotjiet tal-FNE għal studji, u [Proġett wieħed ta' Interess Reċiproku mat-

Tuneżija], li kollha gew rikonfermati fit-tieni lista ta' PCI/PMI. Minn issa 'l quddiem u minhabba l-istadji bikrija tal-iżvilupp tas-suq tal-idroġenu, se jkun hemm bżonn ta' ħidma kunċettwali ulterjuri, b'mod partikolari biex ikomplu jsiru investimenti relatati mar-riskju filwaqt li tinzamm shubija ta' benefiċċju reċiproku mat-Tramuntana tal-Afrika.

Azzjonijiet fuq żmien qasir: F'terminu qasir, il-Kummissjoni se ssahha l-isforzi ta' koordinazzjoni u ta' implimentazzjoni tas-Segretarjat ta' SouthH2, taht it-tmexxija kongunta tad-DĠ MENA u tad-DĠ ENER. Id-djalogi reġjonali se jiġu intensifikati wkoll permezz ta' laqgħat tal-Grupp ta' Hidma Kongunt Tripartitiku tal-UE tal-Kuritur tal-Idroġenu tan-Nofsinhar (l-Italja, l-Awstrija u l-Ġermanja) u tal-grupp Pentalaterali (l-Alġerija, it-Tuneżija, l-Italja, l-Awstrija u l-Ġermanja) fil-bidu tal-2026, biex tiġi avvanzata l-inizjattiva. L-inizjattiva ewlenija trans-Mediterranja dwar l-Energija Rinnovabbli u t-Teknoloġija Nadifa (T-Med), immedija taht il-Patt għall-Mediterran,³⁴ se tikkontribwixxi wkoll għar-realizzazzjoni ta' din l-Awtostrada tal-Energija.

8. Il-kuritur tal-idroġenu tal-Lbiċ mill-Portugall għall-Ġermanja

Il-kuritur tal-idroġenu tal-Lbiċ se jittrasporta l-idroġenu dekarbonizzat minn siti ta' produzzjoni fl-Ewropa tal-Lbiċ lejn ċentri ta' domanda industrijali u b'hekk titthaffef id-dekarbonizzazzjoni ta' setturi li huma diffiċli sabiex jitrazznu u tiġi permessa l-integrazzjoni effiċjenti tal-enerġija rinnovabbli. L-inizjattiva tinkludi **proġetti ta' PCIs ewlenin bejn il-Portugall, Spanja u Franza, kif ukoll kollegamenti interni li jestendu lejn il-Ġermanja**. Flimkien, dawn il-proġetti għandhom l-għan li jwasslu sa **2 miljun tunnellata ta' idroġenu rinnovabbli kull sena sal-2030**, filwaqt li jsahhu s-sigurtà u l-flessibbiltà tal-enerġija madwar ir-reġjun.

Madankollu, il-progress kien limitat, u għad hemm diversi sfidi, inkluż in-nuqqas ta' adozzjoni, id-dewmien fl-implimentazzjoni regolatorja, id-diffikultajiet fl-iżgurar tal-finanzjament u l-koordinazzjoni tal-miżuri ta' tnaqqis tar-riskji tul il-kuritur u l-prijoritajiet strateġiċi madwar l-Istati Membri biex jiġi żgurat li l-kuritur jipprovdi benefiċċji kondiviżi għall-partecipanti kollha.

Azzjonijiet fuq żmien qasir: Koordinazzjoni b'saħħitha u appoġġ politiku mgedded permezz tal-Grupp ta' Livell Għoli tal-Lbiċ se jkunu essenzjali biex jithaffef il-progress. Il-Laqqha Ministerjali li jmiss tal-Grupp ta' Livell Għoli dwar l-Ewropa tal-Lbiċ fl-ewwel trimestru tal-2026 se tgħin biex jiżiedu l-isforzi u jiġu ffaċilitati l-iskambji fost l-Istati Membri dwar aspetti tekniċi, finanzjarji u ta' tnaqqis tar-riskji ewlenin tal-iżvilupp tal-kuritur.

³⁴ [Joint communication on the Pact for the Mediterranean - il-Lvant Nofsani, it-Tramuntana tal-Afrika u l-Golf](#)